

YUNANİSTAN PAZAR BİLGİLERİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel M¼d¼rl¼đ¼**

İÇİNDEKİLER

1. Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları.....	2
2. Pazarın Özellikleri	8
3. Önemli Sektörler	12
4. Pazarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	18
5. Şirket Kuruluşu ve İş Yapma ile ilgili Bilgiler	24

1. Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

1981 yılından beri AB üyesi olan Yunanistan'da dış ticaret, AB uygulamalarına göre yürütülmektedir. Yunanistan'ın AB'nin Ortak Dış Ticaret Politikası dışında ulusal bazda bir dış ticaret mevzuatı mevcut olmayıp, dış ticaret alanındaki ulusal mevzuat AB direktiflerinin ulusal mevzuata uygulanması ile yürütülmektedir.

Avrupa Birliği Ortak Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, üye ülkeler üçüncü ülkelerden ithalatta ortak kurallar uygulamaktadır.

Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ülkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır.

Bu doğrultuda:

AB üyesi ülkelere ortak gümrük tarifesi ve ticari savunma araçları uygulanmakta olup, ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir.

(https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en)

Ayrıca, AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan dumping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir.

(<https://trade.ec.europa.eu/tdi/index.cfm>)

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>)

AB, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında Gelişme Yolundaki Ülke ve En Az Gelişmiş Ülkelere (EAGÜ) belirli dönemler için geçerli olacak şekilde tek taraflı olarak vergi tavizleri sağlamaktadır. Halihazırda uygulanan GTS Rejimi, düşük ve düşük orta gelirli ülkeler için gümrük tarifelerini tamamen ya da kısmen kaldıran Standart GTS Rejimi; sürdürülebilir kalkınma ve iyi yönetişimin sağlanmasını teşvik üzere GTS Rejimi ekinde sayılan Uluslararası Konvansiyonları onaylamaları ve uygulamaları şartıyla gelişmekte olan ülkeler için tarifeleri sıfırlayan GTS + ve silah ve mühimmat hariç olmak üzere en az gelişmiş ülkelere gelen diğer malların vergisiz ve kotasız olarak AB pazarına girmesine imkan tanıyan Silahlar Hariç Her Şey (Everything But Arms-EBA) düzenlemelerini içermektedir. Güncel GTS yararlanıcısı ülkelerin listesine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/>)

AB uygulamalarına paralel olarak, uluslararası anlaşmalarla ticareti yasaklanan mallar dışında ithali yasak ürün bulunmamaktadır.

Yunanistan'da ihracat işlemi, tek idari belge ve faturaya ilaveten, AB düzenlemelerine, bazı durumlarda Yunanistan'ın iç mevzuatına ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak ihracatın yapılacağı ülkeye ve ihraç edilecek ürüne göre değişen kontrol ve kayıt belgeleri ile birlikte serbestçe gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'den yapılacak ithalat için ithal edilecek ürünün niteliğine göre ATR ya da EUR1 belgesi aranmaktadır.

Eski ve kullanılmış mal ithalatında teknik özelliklerini yitirmemiş olmaları, çevre ve güvenlik açısından gerekli şartları sağlamaları koşulu ile bir kısıt bulunmamaktadır.

Bu kapsamda, Yunanistan'da AB Komisyonu tarafından belirlenen Ortak Gümrük Tarifesi tatbik edilmektedir. Tarım ürünleri ticaretinde AB'nin Ortak Tarım Politikaları çerçevesinde ortak piyasa düzenlemeleri uygulanmakta olup, sanayi ürünlerinde AB içerisinde ortak düzenlemeye tabi malların ithalatında sağlık, çevre ve güvenlik koşullarına uygunluk şartı aranmaktadır. Bu çerçevede başta Kalkınma Bakanlığı olmak üzere, Sağlık Bakanlığı ve Tarım Bakanlıkları tarafından piyasa gözetimi ilkeleri çerçevesinde kontroller uygulanmaktadır.

Avrupa Birliği'nin bir üyesi olarak Yunanistan, AB'nin üçüncü ülkelerle yaptığı anlaşmaları üstlenmiş olup, Ortak Dış Ticaret politikası tatbik etmektedir. Bu çerçevede EFTA Ülkeleri, Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri, Güney Afrika Cumhuriyeti, Akdeniz Ülkeleri, Meksika ve Şili gibi AB'nin Serbest Ticaret Anlaşması imzaladığı ülkelerle serbest ticaret anlaşması hükümleri geçerli olup, AB'nin gelişme yolundaki ülkelere GSP mekanizması çerçevesinde uyguladığı tek taraflı taviz sistemi yürürlüktedir.

AB ülkeleri ile Yunanistan arasında Gümrük Vergileri ve eş etkili vergilerle miktar kısıtlamaları ve benzeri önlemlerden muaf olarak, mallar serbest dolaşmakta, AB dışındaki ülkelere Ortak Gümrük Tarifesi uygulanmaktadır. Tarım ürünleri itibarıyla AB'nin Ortak Tarım Politikası çerçevesinde ortak piyasa düzenlemeleri ve telafi edici mekanizmalar uygulanmaktadır. İthalatta KDV, piyasa fiyatı ve gümrük vergisi üzerinden tahsil edilmekte ve gümrük vergisinin matrahı AB Komisyonu direktiflerince DTÖ Gümrük Kıymet Kodu hükümlerine paralel olarak belirlenmektedir. İthalatta haksız rekabetin önlenmesine ilişkin anti-damping kuralları AB düzeyinde ve AB Komisyonu tarafından uygulanmaktadır.

Yunanistan'a ihracatta gerekli belge ve prosedürler için Avrupa Komisyonu'nun TARIC http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/about/welcome/index_en.htm ve Trade Helpdesk <http://trade.ec.europa.eu/tradehelp/> web sayfalarının takip edilmesi faydalı olacaktır.

Gümrük Vergileri

AB ile Ortak Dış Ticaret Politikası uygulayan Yunanistan AB üyesi ülkelerle olan ticaretinde her tür gümrük vergisi, eş etkili vergi, miktar kısıtlamaları ve benzeri sınırlamaları kaldırmış olup, üçüncü ülkelerden olan ithalatında Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaktadır.

Türkiye ile Yunanistan arasında ise; AB ile Türkiye arasında 01 Ocak 1996 tarihinden beri uygulanmakta olan 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca sanayi ürünlerinde herhangi bir gümrük vergisi olmayıp, sadece tarım ürünlerinin ihracat ve ithalatında gümrük vergisi uygulaması bulunmaktadır.

Yunanistan'da gümrük vergileri ve diğer gümrük konularından sorumlu otorite Bağımsız Kamu Gelirleri Kurumu (AADE)'dur.

İç Vergiler ve Oranları

Yunanistan'da vergi uygulamaları Anayasa ve kanunlarla düzenlenmiştir. Yunanistan'daki belli başlı vergi kategorileri;

- **Gelirlerden alınan vergiler:** Gerçek kişilerden alınan gelir vergisi ve tüzel kişilerden alınan kurumlar vergisidir. Gelirlerden alınan vergi kategorisinde, gemilerin vergilendirilmesi de yer almaktadır. Vergilendirme dönemi 12 aylık takvim yılı içerisinde 30 Haziran ya da 31 Aralık olabilir.
- **Gayrimenkul vergileri:** Miras vergisi, gayrimenkul ediniminden doğan vergiler bu kategoridedir.
- **İşlem ya da tüketim vergileri:** KDV, emlak transfer vergisi, ithalat vergisi, lüks tüketim malları üzerinden alınan vergiler, alkol ve tütün ürünlerinden alınan vergiler, araç vergileri vb. bu grupta yer almaktadır.

Yunanistan'da vergi sistemi Maliye Bakanlığı'nın yetkisindedir. Bakanlık bu yetkisini, Vergilendirme, Vergi Denetimi, Gümrük ve Özel Vergiler, Mali Denetim ve Bütçe ve Ödemeler vb Genel Müdürlükleri eliyle kullanmaktadır. En alt düzeyde ise, vergi daireleri ve gümrük ofisleri yükümlülerin doğrudan iletişimde olduğu birimlerdir.

Yunanistan'da gerçek ve tüzel kişiler 9 haneli vergi numarası (AFM) ile vergi işlemlerini gerçekleştirmektedirler. Bu vergi numarası şirketler tasfiye olana, gerçek kişiler vefat edene kadar geçerlidir.

Yunanistan'da hizmetler çoğunlukla vergilendirmeye tabidir. Bu nedenle, vergi kaçakçılığını önlemek üzere bürokratik uygulamalar getirilmiştir. Muhasebe kayıtlarının tutulması küçük işletmeler için dahi komplike olabilmektedir. Böylece, bireyler ve küçük işletmeler herhangi bir vergisel formalite hatasını engellemek üzere vergi danışmanları ya da muhasebecilerle çalışmaktadır.

Şirketler; mali dönem içindeki her işlem ve faaliyete ilişkin bir muhasebe kaydı tutmak zorundadır. Şirketin muhasebe sistemi, her malvarlığını, borçlarını ve özkaynaklarını kayıt altına almalı ve bunlarda meydana gelen değişiklikleri içermelidir.

Yunanistan'da uygulanan vergiler konusunda detaylı bilgiye https://ec.europa.eu/taxation_customs/home_en web sayfasından erişim sağlanabilmektedir.

Aşağıda bazı önemli vergiler ve oranları yer almaktadır:

Vergi Türü	Vergi Oranı (%)	İstisnai Oran (%)
Kurumlar Vergisi	24	29 (Yunan kredi kurumları)
KDV	24	13,6
Stopaj vergisi	10 (Kar payından)	

Kurumlar Vergisi: Ülkede uygulanan standart kurumlar vergisi oranı 2007-2009 yıllarında %25, 2010 yılında %24, 2011-2012 yıllarında %20, 2013-2014 mali yılı için %26 iken, Yunanistan'ın kreditorleri ile yapılan anlaşmalar gereği 2015 yılı Temmuz ayında %29'a yükseltilmiş, 2019 yılı ortasında yaşanan hükümet değişikliğinin akabinde yeni hükümet tarafından önce %28'e, nihai olarak Aralık 2019'da %24'e düşürülmüştür.

KDV: Yunanistan'da mal ve hizmet alımları için uygulanan KDV oranında Temmuz 2015'de getirilen düzenleme ile standart KDV oranı önce %23 olarak belirlenmiş, 2016 yılında ise %24'e yükseltilmiştir. Bu oranın bazı mal ve hizmet gruplarında istisnaları sözkonusudur: 1 Haziran 2019 tarihinden itibaren, unlu mamüller, sebze, bitkiler, tuz, sirke, balık gibi çok çeşitli gıda ürünlerinde ve otel konaklamalarda KDV %24'ten %13'e, elektrik ve doğal gazda ise %13'ten %6'ya düşürülmüştür. Bu mahiyette, indirimli KDV oranlarında uzun yıllar bölgesel uygulamalar da sözkonusu olmuş, adalarda %30 indirimli KDV (%17, %9 ve %4) uygulanmıştır. Ekonomik krizin sonucu olarak 31.12.2018 tarihinde sonlandırılan bu uygulama, özellikle yoğun göçmen alan Midilli, Sakız ve Samos adalarında ise 31.12.2019 tarihi itibarıyla sona ermiştir.

4223/2013 sayılı yeni **Emlak Vergisi** Kanunu ile, emlak vergisinde, ana vergi + ek vergi uygulamasına gidilmiştir. Ana vergi; gayrimenkulün bulunduğu lokasyon, yaş oranı, yüzey oranı, gibi kıstaslarla belirlenmektedir.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar/Test/Muayene ve Belgelendirmeler

Avrupa Birliği'nin Ürünlere Dair Teknik Mevzuatı

Bir ürünün Avrupa Birliği (AB) pazarına girebilmesi için regülasyon ve direktiflerden oluşan ve AB'nin Resmi Gazetesi olan EURLEX'de yayımlanan teknik mevzuata uygun olarak üretilmesi ve piyasaya arz koşullarını sağlaması gerekmektedir. AB'nin teknik mevzuatı, temel kuralları belirleyen genel mevzuatın yanı sıra, ürünlere ilişkin teknik kurallarını ortak bir şekilde düzenlediği regülasyonlar ve direktifler (örn: oyuncaklar, makineler, asansörler, tıbbi cihazlar, yapı malzemeleri, kimyasallar vs.) ile ortak bir düzenlemenin bulunmadığı üye ülkelerin kendi düzenlemelerini yaptığı mevzuattan (kırtasiye ürünleri, mobilyalar, saatler vs.) oluşmaktadır.

Ülkemiz, 1996'da yürürlüğe giren Gümrük Birliği gereğince AB'nin ürünlere ilişkin teknik mevzuatını ve sistemini uyumlaştırmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye AB'nin CE işareti, onaylanmış kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetimi, AB'nin ortak bir düzenlemesi olmayan alanda karşılıklı tanımaya dair kurallarını ve sektörel mevzuatını ulusal mevzuatına aktarmıştır. Ülkemiz, AB'de yenilenen sektörel mevzuatı da takip etmekte ve iç mevzuatına aktarmaktadır.

Ülkemizde, AB mevzuatı kapsamında atanmış onaylanmış kuruluşların listesi ise güncel olarak AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluş Bilgi Sistemi'nde (NANDO) yayınlanmaktadır. Sonuç olarak, Türkiye'nin AB ile uyum sağladığı veya düzenlenmemiş alanda yer alan sektörlerle ilişkin olarak Türk ürünlerinin ilave test/belgelendirmeye ihtiyaç olmaksızın AB menşeli ürünlerle eşit muameleye tabi tutulması ve malların serbest dolaşımı ilkesi kapsamında ithalat kontrollerine tabi tutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de üretilen ürünler, AB'de üretilmiş ürünlere eşdeğer güvenlik ve kalite düzeyindedir.

AB teknik mevzuatına ilişkin ayrıntılı sorular için abteknik@ticaret.gov.tr adresinden irtibata geçilebilir.

Standartlar konusunda Yunanistan, AB tarafından uygulanan hükümlerin doğurduğu uygulamaları takip etmektedir. ISO 9000 yerel firmalardan aranırken ayrıca hükümet ihalelerinde de istenmektedir.

Yunanistan, tarım ürünlerinde bölgesel yüklemeler yerine her bir yükleme için test yapmada ısrar etmektedir.

Yunanistan'a tohum ithalatında, öncelikle o tohum türünün, 'European Variety Catalogue' listesinde yer alması gerekmektedir. Eğer yer almıyorsa, Yunan Milli Kataloğuna (National Catalogue of Greece) kaydettirilmeli ve ayrıca türüne ve özelliklerine bağlı olarak 2-3 yıl sürebilecek bir testin de yapılmasının gerekli olduğu bilinmelidir.

Süt mamüllerinin Yunanistan'a ithalatında, ilgili AB düzenlemeleri çerçevesinde gerekli koşulları haiz ve yine AB tarafından onaylanmış listelerde yer alan firmaların ürünlerine giriş izni verilmektedir.

Beyaz et ithalinde, yalnızca AB tarafından onaylanmış tesislerden gönderilmiş ürünlerin girişine izin verilmektedir.

Deniz ürünlerine ilişkin uygulama da ilgili AB direktifleri çerçevesinde ülkemizde kurulu tesisler AB standartlarında üretim yaptıklarına dair kontrollerde yeterli bulunarak AB listelerine alınmaları halinde AB ülkelerine bu ürünleri ihraç edebilmektedir.

Kabuklu deniz ürünlerinin ithalatında Yunanistan sınırında biyotoksin tahlili yapılmaktadır.

Kurutulmuş gıda ithalatı, Genel Kimya Laboratuvarı'nın yapmış olduğu aflatoxin testinin limitlerinin altında olması şartı ile yapılabilmektedir.

CE markası, malların Avrupa'da serbest dolaşımını sağlamak üzere kullanılan ve o malın AB mevzuatına uyumunu simgeleyen bir işarettir. CE Markası içeren mallar AB ile birlikte İzlanda,

Liechtenstein ve Norveç'in de yer aldığı Avrupa Ekonomik Bölgesinde serbest satışa sunulabilmektedir. AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin Yunanistan'a ihraç edilebilmesi için, CE işareti zorunlu değil iken, bazı mallar için CE İşareti zorunludur. CE işareti bulundurma zorunluluğu taşıyan mallar, AB direktifleri ile spesifik olarak düzenlenmiştir. Bu işareti taşıması gerektiği halde taşımayan bir ürünün AB üyesi ülkelere ihracatı mümkün değildir.

CE İşareti, Avrupa Birliği'nin, teknik mevzuat uyumu çerçevesinde 1985 yılında benimsediği Yeni Yaklaşım Politikası kapsamında hazırlanan Yeni Yaklaşım Direktifleri içerisinde yer alan ürünlerle ilgili olup, ürünlerin AB'nin ilgili direktiflerine uygun olduğunu ve gerekli bütün uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden geçtiğini gösteren bir Birlik işaretidir. CE işareti, tüketiciye bir kalite güvencesi sağlamaz, yalnızca ürünün, asgari güvenlik koşullarına sahip olduğunu gösterir.

Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. Ancak, eğer üretici ya da üreticinin yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Yunanistan'da pazarlanan ürünlerin etiketlenmesi ve paketlenmesi ile ilgili olarak, Yunanca açıklama zorunluluğu, miktar ve üretim tarihinin belirtilmesi gibi çeşitli zorunluluklar bulunmaktadır.

Teknik Engeller

Yunanistan tarafından dış ticarete uygulanmakta olan teknik engeller hakkında bilgiye www.teknikengel.gov.tr sitesinden erişilebilmektedir.

Ticarete Teknik Engeller web sitesi, kullanıcıların teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede, söz konusu siteden ülkeler itibariyle ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ülkelerin mevzuat ve uygulamaları hakkında Bakanlığımızdan bilgi talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Söz konusu siteye ücretsiz olarak üye olunabilmektedir. Sitenin üyelerine ilgilendikleri ülke ve ürün gruplarına ilişkin düzenlemeler günlük olarak e-posta ile gönderilmektedir.

2. Pazarın Özellikleri

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları (başvuru belgeleri, yetkili merci vb.)

Yunanistan'da Fikri Mülkiyet Hakları 2121/1993 sayılı Kanun ile düzenlenmiş olup, sözkonusu Kanun'da; Bilgi Toplumu Direktifi'ni uyarlayan 3057/2002 sayılı Kanun'un 81. maddesi, Gerisatış Hakları ve Uygulaması Direktifi'ni uyarlayan 3524/2007 sayılı Kanun, Toplu Yönetim ve diğer Telif Haklarına ilişkin 3905/2010 sayılı Kanun'un 46. maddesi, Sanatçılar ve Ses Kayıtları için Koruma Direktifini uyarlayan 4212/2013 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmıştır.

Dağıtım Kanalları

Ekonomisi genel olarak dışa dayalı olan Yunanistan'ın ithalatında geleneksel olarak acentalar ve distribütörler önemli yer tutmaktadır.

Acentalık sözleşmesini yazılı yapma zorunluluğu bulunmamakla birlikte, taraflar herhangi bir süre için dahi sözlü anlaşabilirler. Bununla birlikte distribütörlük anlaşmaları yazılı yapılır ve belirli bir bölge ya da ülkenin geneline yönelik imtiyaz belirtilir. Benzer şekilde franchise anlaşmaları da yazılı gerçekleştirilir ve ülke genelini kapsar. Distribütörler toptan usulle faaliyet göstermekle birlikte bazı hallerde perakende de çalışabilmektedirler. İthalatçılar genellikle Atina-Pire ya da Selanik'te şube, alt-acentalık ya da gezici satış elemanları ile faaliyet gösterirler.

Yunan perakende ve toptan sektörü, sınırlı ürün çeşitlerinde faaliyet gösteren küçük, aile şirketlerinden oluşmaktadır. Nakit akışındaki darlıktan dolayı satın alımlarda mali sıkıntılar yaşanabilmektedir. Küçük ölçekli ithalatçıların özellikle mali kriz ve sermaye kontrolleri döneminde yabancı distribütörlerle finansal rekabete girecek güçte olmamalarından dolayı krizden çıkamadığı görülmüştür.

2017 yılında toptan ve perakende ticaret sektörünün GSYH'deki katma değeri 11,2 milyar avro ile %22,7 oranında olmuştur.

Toptan ve perakende sektörünün istihdamdaki yerine bakıldığında ise, 2017 yılında %29,5'lik pay ve yaklaşık 700 bin kişi ile en büyük istihdam alanı bu sektördedir.

Ülkede mağazacılık çok yaygındır, ancak AVM kültürü son dönemde kabul görmüştür. Perakende mağazaları Pazar günleri genellikle kapalı olup, belli başlı uluslararası mağaza zincirleri ve turistik mağazalar-dükkanlar Pazar günleri de açık olabilmektedir.

Tüketici Tercihleri

Yunanistan pazarı, ithalat kapasitesi, Türkiye'ye coğrafi yakınlığı ve ülkemiz ürünlerinin kalite ve standardı konusunda olumlu görüşlere sahip tüketici yapısıyla ihraç ürünlerimiz için çok önemli ve ilerisi için de umut vaat eden pazarlar arasında yer almaktadır.

(Yunan İstatistik Kurumu verilerine göre, hizmet ağırlıklı ekonomiye sahip olan ülkede kişi başına gelir 2019 yılı itibariyle 16.736 Euro'dur.)

Yunan ithalatçı firmalar nezdinde, Türk mal ve hizmetlerinin kalite ve standardı konusunda açıkça bir olumsuz algı bulunmamakla birlikte; Yunanistan'daki ticari varlığımızın siyasi ilişkilerden direkt etkilendiğini söylemek mümkündür. Bu anlamda; iki ülke toplumları arasında iyi ilişkiler bulunmasına rağmen, siyasi diplomasi alanındaki gerilimli dönemlerde Yunan kamuoyunun ülkemiz hakkındaki genel izleniminin olumsuz etkilendiği ve bu durumun da Türk malı imajına ve hizmet sektörlerine yansıdığı görülebilmektedir. (Örneğin yaşanan gerginliklerin ardından genel ürün bojkotları, turizm sektörü bojkotları, otobüs firmaları bojkotları vb. tepkiler görülebilmektedir.)

Kriz öncesi alım gücünün daha yüksek olduğu dönemde markalı AB ve ABD ürünleri ülkemiz ürünlerine tercih edilebiliyor iken, ekonomik krizin etkisini gösterdiği dönemde fiyat avantajı nedeniyle alternatif ürünlere talep artmıştır. Bu durum da ülkemiz ürünlerinin avantajını ortaya çıkarmaktadır. Ancak her durumda, AB ile serbest dolaşımın sonucu olarak üye ülkelerin Yunanistan'a yaptıkları ihracatın Ülkemizden yapılan ihracattan daha avantajlı konumda ve önde olduğu doğal bir gerçektir. Söz konusu pozisyonumuzun Gümrük Birliği'nin genişletilerek güncellenmesi ve daha ötesinde AB'ye tam üyeliğin ardından olumlu yönde değişeceği şüphesizdir.

Mal ve hizmet ticaretinde önemli rakiplerimiz arasında Almanya, İtalya, Rusya, Kore, Çin, Hollanda, Fransa, Belçika, İspanya, Bulgaristan, İngiltere, Romanya ve ABD gelmektedir.

Diğer taraftan, her ne kadar Almanya, İtalya ve Fransa gibi AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında Türk mallarına karşı nispi bir önyargı olabilmekte ise de, uygun fiyat politikaları ile mal ve hizmetlerimiz cazip hale gelebilmektedir. Ayrıca, Yunan tüketicisinin Çin malları ile karşılaştırıldığında Türk mallarına gerek kalite-dayanıklılık, gerekse maliyet-fiyat ilişkisi bakımından büyük farkla olumlu baktığı görülmektedir.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

İhracat imkânı olan Türk ürünlerinin çevreye duyarlı AB'nin standart ve tüketici güvenliğini sağlayan CE işaretiyle sahip ürünlerden olması halinde herhangi bir engelle karşılaşmadan ihraç edilmektedir.

Yunanistan'da pazara giriş stratejisinin doğru tespit edilmesi büyük önem taşımaktadır. Sık sık vurgulandığı gibi pazarın kendi yapısal özellikleri farklılıklar arz etmektedir. Ürün satmak isteyen şirketlerin dağıtım kanalları konusunda tecrübeli ve başarısını ispatlamış acenta veya distribütör ile çalışması Yunanistan pazarında avantaj sağlayabilmektedir. Satış sonrası destek pazarda tutunmanın en önemli şartlarından biridir.

Öte yandan, sanat ve tasarıma duyarlı bir toplum oluşundan, Yunanistan pazarında tasarımı kendine has ürünler veya müşteriye özel uygulamalar tüketici nazarında önemli olabilmektedir.

Bazı üreticilerimizin/ihracatçılarımızın pazarın koşulları ve yunan ithalatçıların talebi doğrultusunda, Türkçe, Türkiye'yi çağrıştıracak markalı veya "Made in Turkey" ibareli ürünler göndermedikleri bilinmektedir.

Yunanistan pazarında reklam büyük önem taşımaktadır. Ülke insanının TV izleme alışkanlığı bulunmakta olup, TV- radyo reklamları pazarlamada kayda değer sonuç vermektedir. Ayrıca Türk dizilerinin Yunanistan'da oldukça popüler oluşu da, Yunanistan'da sevilen ve takip edilen dizi-film oyuncularını ile reklam ve tanıtım faaliyetlerini değerlendirmeye değer bir husus yapmaktadır.

Kamu İhaleleri

Yunanistan'da hâlihazırda kamu sektörü; devam etmekte olan özelleştirme programına rağmen ekonomideki en önemli aktördür. Nitekim 2018 yılında devletin ekonomideki payı son on yıldır ortalama %53'tür. Özelleştirme girişimlerinde politik ve bürokratik süreçler uzamakta, özelleştirme projeleri ve kamu ihaleleri hızlı şekilde gerçekleştirilememektedir.

Yunanistan'daki özelleştirmeler AB ile yürürlükte olan Ekonomik ve Parasal Birlik çerçevesinde gerçekleştirilmekte olup, yaşanan ekonomik kriz ve uluslararası gelişmeler özelleştirme girişimlerini hızlandırmıştır.

Özelleştirmeler, 2010 yılından bu yana Yunanistan ile kreditorleri arasındaki yardım anlaşmalarında anahtar rolü oynamıştır. Fakat ülke, 50 milyar avro değerindeki özelleştirme hedefine henüz yaklaşmamıştır.

Ülkede kısa ve uzun vadede uluslararası ihaleye çıkılacak önemli projelere aşağıda yer verilmektedir:

Altyapı Projeleri

10 Liman projesi: Volos, Rafina, Igoumenitsa, Patra, Dedeagaç, Iraklion, Elefsina, Lavrion, Korfu ve Kavala limanlarının Anonim şirket mahiyetindeki işletmelerinin özelleştirilmesi. Yunanistan Kamu Malvarlığı Değerlendirme Fonu (HRADF), sözkonusu liman işletmelerinin %100 hisselerini elinde tutmakta olup, bu şirketlerin 2042 yılına kadar işletme hakkı vardır.

İlaveten HRADF, 2019 yılı Nisan ayında Mykonos Limanı'nın özelleştirilmesine ilişkin süreci başlatmak üzere danışmanlık ihalesine çıkacağını duyurmuştur.

Egnatia Otoyolu: Yunanistan Kamu Malvarlığı Değerlendirme Fonu (HRADF), Yunanistan'ın kuzeyini doğudan batıya kesen Egnatia Otoyolu ve Otoyol'a bağlanan üç dikey yolun maksimum 40 yıllığına finans, işletme, bakım ve kullanım hakkı imtiyaz sözleşmesi için bir uluslararası ihale açmış, dokuz yatırım grubu ihaleye teklif sunmuştur. Egnatia Otoyolu, Yunanistan'ı İtalya'ya bağlayan ülkenin batısındaki Igoumenitsa limanından Türkiye sınırındaki Kipi'ye kadar toplam 670 km uzunluğundadır. Egnatia Otoyolu'nu Arnavutluk, Makedonya ve Bulgaristan'a bağlayan üç dikey yol ise toplam 225 km uzunluğundadır.

Marinalar: Alimos, Argostoli (Kefalonia), Sakız, Itea, Pylos, Rodos, Selanik ve Zakintos Marinalarının özelleştirilmesi.

İşletmeler:

DEPA S.A - Yunan Gaz Şirketi: 4001/2011 sayılı Yasada 4643/2019 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikle DEPA S.A.'in DEPA Commercial ve DEPA Infrastructure olarak ikiye bölünmesi ve her iki şirketteki Yunan Özelleştirme İdaresi (HRADF)'nin %65 ve HELPE'nin %35 hisselerinin satışı kararlaştırılmıştır.

DEH- Yunan Elektrik Şirketi: %17 hissesinin satışı

EYDAP – Attiki Bölgesi Su ve Kanalizasyon Şirketi: Hisselerin %11'inin satışı (Yunan Özelleştirme İdaresi hisselerin %27'sini elde tutmaktadır).

EYATH-Selanik Su ve Kanalizasyon Şirketi: Hisselerin %24,02'sinin satışı(Yunan Özelleştirme İdaresi hisselerin %74'ünü elde tutmaktadır).

HELPE- Yunan Petrolleri A.Ş.: Yunan Özelleştirme İdaresi'nde bulunan %50,1'lik hissenin satışı

ELTA - Yunan Posta Kurumu: Henüz özelleştirme yöntemi kesinleşmemiştir.

Güney Kavala Doğalgaz Deposu: Güney Kavala Doğalgaz Depolaması Tesisi olarak geliştirilmesi ve kullanılması

Arazi Değerlendirmesi:

Yaklaşık 70.000 kamu arazi ve binasının önümüzdeki kısa ve uzun vadede ihaleye çıkarılarak özel kullanıma tahsis edilmesi planlanmaktadır:

Possidi (Yer: Halkidiki): Turistik tesis

Markopoulo Equestrian Merkezi (Yer: Attiki): Spor tesisi

Kasandra Golf (Yer: Halkidiki): Golf sahası, lüks otel ve yazlık site

Vartholomio İlia (Yer: Mora Yarımadası): Lüks otel, yazlık site ve golf alanı tesisine uygun.

Yunanistan'da kamu projeleri ihalelerine katılma hakkına sahip olan müteahhitlik şirketleri, genel olarak aşağıdaki kriterlerden birine sahip olmalıdır:

Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı – Altyapı Genel Sekreterliği – Sicil Müdürlüğü'ne kayıtlı olan şirketler

Avrupa Birliği veya Avrupa Ekonomik Alanı üye devletleri veya Dünya Ticaret Örgütü'nün Kamu Alımları Anlaşması hakkındaki sözleşmeyi imzalamış olan devletlerde mukim şirketler. Bu şirketlerin mukim oldukları ülkedeki ilgili müteahhitlik siciline kayıtlı olmaları şartı aranır.

Bu kriterler genel çerçeveyi oluşturmakla beraber, her bir ihalede spesifik olarak farklı kriterler uygulanabilmektedir.

3. Önemli Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Yunanistan'ın sahip olduğu arazinin büyük bölümü (%65'i) tarıma elverişlidir. Öte yandan her ne kadar tarımın GSYH içindeki payı son 5 yıldır bir miktar yükselse de bu artışlar sınırlı olmuştur. 2018 yılında tarımın ekonomideki payı %3,7, büyümedeki katkısı ise %10,9 olmuştur. Tarımdaki istihdam payı ise %12,3'tür.

Birçok tarımsal üründe kendi ihtiyacını karşılayacak kadar üretime sahip olan Yunanistan'ın tarımsal ürünlerdeki ithalatı toplam ithalatının yaklaşık %12'sini oluşturmaktadır. Söz konusu ithalatın büyük bölümünü et ve mandıra ve deniz ürünlerinden oluşmakta ve sadece bu ürünlerin ithalatı toplam tarımsal ithalatının neredeyse 3'te 1'ine karşılık gelmektedir. Bazı tahıl çeşitleri yine ithal edilen tarımsal ürün grubunda yer almaktadır. Pamuk, tütün ve şekerpancarı önemli ihracat kalemleridir. İhracatının %18'ini tarım ürünleri oluşturmaktadır.

Yunanistan'ın tarımsal üretiminin büyük bölümünü meyve ve sebzeler oluşturmaktadır. Nitekim Yunanistan'ın ürettiği tarım ürünlerinin ortalama yaklaşık %40'ını meyve ve sebze ürünleri, %10'dan fazlasını süt ve %10'dan fazlasını zeytinyağı oluşturmaktadır. (Avrupa Komisyonu Raporu)

Yunanistan dünyanın en önemli zeytin üreticilerindendir. Nitekim dünya üretiminde İspanya'dan sonra gelen Yunanistan'ın 2017 yılı toplam zeytin üretimi yaklaşık 3 milyon tondur. Benzer şekilde Yunanistan dünya genelinde endüstriyel şeftali üretiminde lider ülkelerden biri olup, şeftali ve nektarin üretiminde 4'üncü sırada gelmektedir.

Zeytinde Mora yarımadası ve Girit, pamukta Thessaly, Doğu Makedonya ve Trakya ile merkez Makedonya bölgeleri ülkenin başlıca üretim yerleridir.

Yunanistan'da toplam 390 bin civarında traktör bulunmakta olup, her yıl yaklaşık 500 bin ton gübre tüketilmektedir.

Balıkçılık sektöründe en son yayınlanan 2017 yılı verilerine göre, Yunanistan'da açık deniz ve kıyılarda toplam 77,1 bin ton (250 milyon avro değerinde) su ürünü üretimi yapılmış ve bunun 62,4 bin tonu balık üretimi olmuştur. Çiftliklerde ise; 2017 yılında toplam 125,7 bin ton (546 milyon avro değerinde) su ürünü üretilmiş ve bunun 106,2 bin tonu balık çeşitleri olmuştur.

Dolayısıyla Yunanistan'da balık üretiminin esaslı kısmı çiftliklerde yapılmaktadır. Toplam üretiminin yaklaşık %62'sini çiftliklerde yapan Yunanistan AB ülkeleri içinde balık çiftliklerinde (tonaj ve ekonomik değer olarak) İngiltere'den sonra 2'inci sırada gelmektedir.

Balık üretiminin büyük bölümünü levrek ve çipura oluştururken Yunanistan kabuklu deniz ürünleri üretiminde oldukça iyi bir durumdadır.

Sanayi

Yunanistan'da sanayi sektörünün GSYH içindeki payı %12-13 ile sınırlıdır. 2014 yılından bu yana sınırlı da olsa artan sanayi payı 2018 yılında %13,1 olurken, sanayinin büyümeye katkısı %23,4 olmuştur. Sanayi sektörünün istihdamdan aldığı pay ise %11,3'tür.

Sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmaların genelini küçük ölçekli aile işletmeleri oluşturmaktadır. Nitekim 2018 yılı Avrupa Komisyonu Raporu'na göre Yunanistan'da faaliyet gösteren işletmelerin yaklaşık %97'si mikro ölçekli, yaklaşık %3'ü küçük ve orta ölçeklidir. Buna benzer şekilde, sanayi sektöründe işgücünün büyük bölümü mikro ile küçük ve orta ölçekli işletmelerde istihdam edilmektedir.

2008 yılında başlayan ekonomik krizin sanayi üretimindeki etkileri devam etmektedir. 2007 yılında 143,2 olan sanayi üretim endeksi (2015=100) 2014 yılında dip yaparak 100'ün altında gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre %1,7 oranında daralmıştır. Yıllar itibariyle düzelmeye yaşanmakla birlikte, sanayi üretimi henüz kriz öncesi seviyelere yükselmemiştir. 2018 yılı sanayi üretimi bir önceki yıla göre %1,7 artmış, böylece 2014 yılından sonraki maksimum seviyeyi görmüştür.

Özellikle son 5 yıl öncesine kadar üretimi önde götüren madencilik sanayii üretim yükselişini durdurarak yerini imalat sanayiine bırakmıştır. 2018 yılında en yüksek üretim artışı %2,8 ile imalat sanayiinde gerçekleşmiş, madencilik sektöründe üretim %0,7 artmıştır. Elektrik üretiminde bir önceki yıla göre %0,9 ve su temininde bir önceki yıla göre %2,3 oranında düşüş yaşanmıştır.

Genel olarak sanayide en üretken alt sektörler özellikle hammaddelerini yerel kaynaklardan sağlayan yiyecek ve içecek, tütün, tekstil ve giyim gibi tüketim mallarını haiz sektörlerdir. Hazır giyim ve ayakkabı endüstrisinde, Asya ve Doğu Avrupa ülkelerinin hızla ve çok düşük maliyetle dünya piyasalarına girişi nedeniyle son yıllarda büyük gerileme görülmüştür.

İmalat sanayiinde kullanılan üretim kapasitesini gösteren imalat sanayi kapasite kullanım oranı ise 2018 yılı itibariyle %70,8 olmuş ve bir önceki yıla göre %1,2 artmıştır. (Söz konusu oran AB genelinde yaklaşık %84'tür.(Eurostat)

Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)		
	Sanayi Ü. E. Değişim %	İmalat Sanayi Ü. E. Değişim %
2009	-10,4	-11,2
2010	-6,9	-5,0
2011	-6,1	-9,1
2012	-3,3	-3,5
2013	-3,0	-1,1
2014	-1,7	1,8
2015	1,2	1,9
2016	2,5	3,1
2017	3,9	2,8
2018	1,7	2,8
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)		
2017	70,0	
2018	70,8	

Kaynak: ELSTAT, EUROSTAT

Hizmetler

Turizm

Dünya Bankası verilerine göre, 2017 yılında dünyanın en fazla turist çeken 14'üncü ülkesi Yunanistan olmuştur.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gelen Turist (Milyon Kişi)	16,2	15,9	14,9	15,0	16,4	16,9	20,1	24,3	26,1	28,1	30,2	33,1
Turizm Geliri (Milyar Euro)	11,3	11,6	10,4	9,6	10,5	10,4	12,2	13,4	14,1	13,2	14,6	16,1

Kaynak: Yunanistan Merkez Bankası

Yunan Merkez Bankası verilerine göre, 2018 yılında ülkeye gelen turist sayısı önceki yıla göre %9,7 artış ile 33,1 milyon kişiye, benzer şekilde turizm gelirleri de bir önceki yıla göre %10 artış ile 16,1 milyar Euro'ya yükselmiştir. Böylece 2018 yılında turizm gelirleri GSYH'nin yaklaşık %9'una tekabül etmiştir. 2018 yılı itibarıyla turizm/konaklama sektörünün istihdamdan aldığı pay %9,4 olmuştur.

Yunanistan'ı ziyaret eden turistlerin yaklaşık %65'i, toplam turizm gelirinin ise %69'u AB ülkelerinden gelmektedir. 2018 yılında ülkeye en fazla turist gönderen başlıca ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa, Romanya ve ABD olmuştur.

2018 yılında Yunanistan'dan Türkiye'ye gelen turist sayısı bir önceki yıla göre yaklaşık %12 artarak 665 bin olurken (TÜİK), Türkiye'den Yunanistan'a gelen turist sayısı ise yaklaşık %10 artarak 685

bin olmuştur (TCMB). İki ülke arasındaki turizmin gelişmesinde 2012 yazından itibaren uygulanmaya başlayan turistik vize kolaylıkları etkili olmuştur.

İnşaat

Yunanistan'ın inşaat ve altyapı sektörü, makroekonomik olumsuzluklara paralel olarak büyük ölçüde daralma yaşamıştır. Sektördeki üretim aktivitesini gösteren inşaat üretim endeksine bakıldığında (mevsimsellikten arındırılmış), Euro Krizinin ardından üretim hemen hemen arka arkaya düşmüş, 2017 yılında %12,7 oranında daralan sektör faaliyeti 2018 yılında %0,6 ile oldukça sınırlı artmıştır.

Sektöre ilişkin yıllık verilere göre, 2018 yılında toplam bina inşaat izni %10, inşaya konu olan alan ise %23 oranında artmıştır.

Ülkede 2009 yılında başlayan ekonomik krizin etkileri kendini en çok emlak sektöründe göstermiştir. Piyasalarda yaşanan likidite sıkıntısı nedeniyle gayrimenkul sahipleri, öncelikle mevcut gayrimenkullerini satma yolunu tercih etmiş, bu da emlak piyasasında değerlerin ani düşüşüne sebep olmuştur. Benzer şekilde mesken ve işyeri kira değerleri de ekonomik krizin başından bu yana büyük düşüş yaşamıştır.

Yunanistan inşaat ve altyapı sektöründe günümüze kadar kamu-özel sektör işbirlikleri anlamında başarılı örnekler vermiştir. Atina metrosu, Attiki otobanı, Egnatia otobanı, Rio-Antirio Köprüsü ve Atina Uluslararası Havaalanı bunlardan bazılarıdır. Son dönemde inşaat sanayinin büyümesi, özellikle büyük ulaşım projelerine ve altyapı yatırımlarına bağlı görülmektedir.

Yunanistan'daki belli başlı inşaat projeleri AB tarafından finanse edildiğinden, fonlarda yapılacak herhangi bir değişiklik veya indirim bu projeleri temelden sarsabilmektedir. Ülkenin ihale prosedürü şeffaf olmakla birlikte, sıklıkla bürokrasiden kaynaklı gecikmeler yaşanmaktadır. Ayrıca grev vb. nedenlerle işin kesintiye uğraması riski yüksektir.

İnşaat sektöründe birkaç büyük firma baskın rol oynamakla birlikte, sektörde faaliyet alanları firma ölçeklerine göre bölünmüştür. Örneğin, orta ölçekli firmalar ülkede mesken inşasını üstlenmişken, büyük çaplı firmalar altyapı ve kamu imtiyaz sözleşmelerini yürütmektedir. Altyapı projeleri genellikle uluslararası firmaların lokal büyük firmalarla konsorsiyumu şeklinde sonuçlandırılmaktadır.

Ticaret ve Perakende Sektörü

Yunanistan'daki en büyük sektörlerden biri olan toptan ve perakende ticaret sektörü dağınık bir yapı arz etmektedir. Özellikle perakende sektöründe zincir süpermarket ve mağazalar (yerli ve yabancı) pazardaki önemli aktörlerdir.

Yunan İstatistik Kurumu verilerine göre 2017 yılı itibarıyla toptan ve perakende ticaret sektöründe yaklaşık 700 bin istihdam edilmekte olup, bu rakam ülkedeki toplam çalışan sayısının yaklaşık % 29,5'ine tekabül etmekte ve böylece en önemli istihdam alanını oluşturmaktadır.

Bankacılık

Yunanistan'ın 2001 yılında Euro para birimi bölgesine girmesi, ülkenin ekonomik yapısında köklü değişikliklerin başlangıcı olmuştur. 2009 yılına gelindiğinde, GSYH'nin %15,5'ine yükselen bütçe açığı ve GSYH'nin neredeyse %130'una çıkan kamu borçlarının sonucunda ilan edilen ekonomik kriz, bankacılık sektörünü de beraberinde sürüklemiştir.

Krizle birlikte finansal piyasalarda likidite sorunu yaşanmaya başlamış, gerek Yunanistan'ın uluslararası ülke puanının arka arkaya düşürülmesi, gerek ise Yunan bankalarının puanlarının aşağı çekilmesiyle bankalar küresel finans piyasalarının dışına itilmiştir. 2007-2016 yılları arasında Yunanistan'da faaliyet gösteren yabancı bankaların neredeyse tamamı hızlı bir şekilde ülkeden çıkmıştır.

Öte yandan, ülkedeki belirsizlik büyük miktarda nakdin ülkeden kaçışına yol açmıştır. Ayrıca, ekonomik daralma ve likidite sıkıntısı, bankalara olan kredi borçlarının geri ödenememesini sürekli hale getirmiştir.

Hâlihazırda Yunanistan'da faaliyet gösteren beş büyük banka, sektörün %95'ine tekabül etmektedir. (Söz konusu oran 2007 yılında %67,7'si idi.)

Madencilik

Yunanistan mineral zenginlikler bakımından bir hayli çeşit barındırmakta olup, dünya çapında boksitin en önemli tedarikçilerindendir. Alüminyum, kurşun-çinko, nikel, bakır, krom, altın, gümüş, linyit ülkede bulunan değerli madenlerdir.

Maden sanayi başlıca, 210/1973 sayılı Maden Kanunu ve 20111/12050 sayılı Madencilik ve Taşocakları Yönetmeliği ile düzenlenmektedir. Madencilik'in çevresel boyutu ise AB'nin çevresel etkiler ve ormancılık düzenlemeleri çerçevesinde ele alınmaktadır.

Bu mahiyette, Yunan madencilik mevzuatı, özel kişi ve kuruluşların madencilik faaliyetlerine izin vermekte, ilk müracaat edene imtiyaz hakkı önceliği sağlamaktadır. Madencilik anayasal güvence altındadır.

Maden hakkı madencilik araştırmalarının akabinde verilir. Maden Kanunu'nun 20.maddesine göre; maden arama lisansı Avrupa Birliği üyesi olmayan vatandaşlara ya da şirketlere verilmez. Bununla birlikte, sahibinden maden arama hakkı devralınabilir ya da kiralanabilir.

Madencilik hakkı, Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tapuda kayıtlı gerçek ve tüzel kişilere verilmektedir. Madencilik hakkı normal şartlarda 50 yıl olup, ilgili Bakanlık kararı ile tercihli iki kere 25 yıl uzatma verilebilir.

Madencilik sektörünün enerji ve imalat sektörü içinde değerlendirilmesi nedeniyle, GSMH içindeki payı net olarak hesaplanamamaktadır. Ancak, geçmişte bu oranın % 1'in altında olduğu dikkate alındığında ve sektörde önemli bir gelişme yaşanmadığı düşünüldüğünde, genel kabul bu payın halen %1 civarında olduğudur.

Resmi kayıtlarda ülkenin % 22'lik bölümünün ormanlarla kaplı olduğu görülmekle birlikte, son yıllarda sıkça rastlanan orman yangınları nedeniyle bu oranın % 17'lere düştüğünü gösteren araştırmalar bulunmaktadır.

Enerji

Yunan Enerji Ekonomileri Birliği tarafından hazırlanan 2019 yılı Raporu'na göre; Yunan enerji sektörü, büyük ölçüde 70'lerin petrol krizinden sonra elektrik üretimi için stratejik olarak seçilen linyite dayanan geleneksel yakıtların yüksek oranda tüketildiği bir yapı arz etmektedir. Ayrıca, Yunan enerji sektörü büyük oranda ham petrol, petrol ürünleri ve doğal gaz ithalatına bağımlıdır. Bu bağlamda doğal gazın nihai enerji tüketimine nüfuzunda yaşanan artış, bunun ülke için köprü yakıt olmasını destekler mahiyettedir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının sistemde yaygınlaşması ve enerji verimliliğindeki iyileşme Yunanistan'ın AB politikaları ile uyum çabasını da göstermektedir. Yunanistan'da enerji sektörü brüt katma değere ve istihdama katkısı açısından diğer pek çok AB ülkesinden daha ileri durumdadır.

Yunanistan'da 2007 yılından bu yana elektrik piyasasında tüketicilerin alternatif elektrik sağlayıcılardan faydalanma imkânı bulunmaktadır. Bununla birlikte, piyasada gerçek anlamda bir rekabetten bahsetmek güçtür, zira Yunan Elektrik Kurumu (DEH), 2019 yılı itibariyle piyasanın %79,8'ini elinde tutmaya devam etmektedir.

Doğal gazda ise, toptan doğal gaz piyasası 2017 yılında, perakende gaz piyasası ise 2018 yılında liberalleşmiştir. Yunan doğalgaz piyasası, hâlihazırda ithalata ve üçüncü kişilerden doğal gaz tedarikine imkân sağlayan düzenlemeleri içermektedir.

Yunanistan toplam enerji ihtiyacının yaklaşık %70'ini ithal etmekte olup, enerji alanında dışa bağımlı bir ülke konumundadır. Petrol ve petrol ürünlerinde bağımlılık oranı yaklaşık %98 ve katı yakıtlarda (kömür ve linyit) yaklaşık %4,8'dir. Doğalgazda Yunanistan ihtiyacının tamamını ithalattan karşılamaktadır. Bu nedenle enerji sektörü Yunanistan'ın dış ekonomik ve ticari ilişkilerinde pozitif zemin kazanma arzusunda olduğu bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Enerji ihtiyacı istikrarlı bir şekilde artmaya devam etmekle birlikte, kişi başına tüketim açısından AB ülkeleri arasında alt sıralarda yer almaktadır.

Enerji Tüketimi	2017
Fosil Yakıtlar	57%
Yenilenebilir Enerji Kaynakları	29%
Hidroelektrik	14%

Eurostat verilerine göre, 2018 yılı itibariyle Yunanistan'da toplam nihai enerji tüketiminin %18'i yenilenebilir kaynaklardan sağlanmaktadır. Benzer şekilde, toplam elektrik enerjisi üretiminin %26'sı yenilenebilir kaynaklardan elde edilmektedir.

4. Pazarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

İş Kültürü

Son yıllarda ülkemiz ile Yunanistan arasında ticaret hacmi belli seviyede korunmaktadır ve ihracatımızdaki ürünler çok çeşitlenmektedir. Buna rağmen, Yunanistan pazarının Türk işadamları için kolay bir pazar olduğunun anlaşılması gerekmektedir.

Ticaretinin yarısından fazlasını AB üyeleri ile yapmakta olan Yunanistan'da devletin ekonomideki payı neredeyse yarı yarıyadır. Sanayinin bir çok dalındaki oligopol yapı nedeniyle pazara giriş ve tutunmada zorluklar çekilebilmektedir.

Dünya Bankası'nın 2020 İş Yapma Raporu'nda, Yunanistan 190 ülke arasında 79. sırada yer almaktadır.

İhracatçımızın Yunan ortağı ile ilişkilerinde dikkat etmesi gereken hususların başında özellikle ödeme ve teslim koşulları gelmektedir.

Ülkede yaşanan ağır ekonomik krizin ve özellikle 2015 yılında bankalar üzerinde sermaye kontrolü uygulanmasının etkisiyle, Yunan ithalatçı firmalar yurtdışındaki tedarikçilerine mevcut ödemelerini yapmakta sorunlar yaşamıştır. Ancak, 2019 yılının Ağustos ayında sermaye kontrolü uygulaması tamamen sona ermiştir. Buna rağmen, iş adamlarımızın Yunan ithalatçı firmanın güvenilirliği konusunda sağlıklı fikir sahibi olmadan açık hesap yöntemi ya da çek ve senet ile çalışmaktan kaçınmasında yarar görülmektedir. Zira ekonomik krizin ilk görülmeye başladığı 2009 yılından bu yana özellikle karşılıksız çek davalarında büyük artış görülmüştür. İlaveten, son dönemde Bankalar müşterilerine çek ve kredi vermekte çekince göstermektedir.

Yunanistan'daki iş alışkanlıkları ve iş yapma kültürü ile Türkiye arasında büyük benzerlikler bulunmaktadır. İki ülkenin aynı coğrafyada olmasının ve Akdeniz kültürünün bu duruma büyük etkisi bulunmaktadır.

Yunan iş dünyası Haziran sonundan başlayarak Temmuz ve Ağustos ayları boyunca devam eden dönemde tatil yapmayı tercih etmektedir. Eylül'ün ilk yarısında düzenlenen Selanik Uluslararası Fuarı'na kadar iş hayatı bir anlamda kesintiye uğramaktadır. Bu dönemde Yunanistan'da iş görüşmesi ayarlanması hatta en basit ticari bilgiyi toplamak bile zaman alabilmektedir. Ayrıca her yıl Paskalya'nın kutlandığı dönem de benzer özellikler göstermektedir.

Yunan firmalar ile toplantı programlarının en az bir gün öncesinden planlanması gerekmektedir. Ancak zorunlu hallerde kısa zaman içerisinde randevu ayarlanması mümkün olabilmektedir.

Yunanistan'da kamu kurumlarındaki mesai saatlerinden dolayı, özel sektörde de öğle arası 14.30-15.00 saatleri arasında olmaktadır. Toplantı saatlerinin bu öğle yemeği saatleri dikkate alınarak belirlenmesinde fayda bulunmaktadır.

İş ilişkilerinin başlaması için Yunan tarafının karşısındakini kişisel olarak tanıma gayreti içinde olduğunun hatırdan çıkartılmaması gerekmektedir. Başarılı bir ilişkinin kurulabilmesi için tarafların samimi olması büyük önem taşımaktadır. İlişkilerde Yunan tarafının en fazla önem verdiği konu karşılıklı güvenin tesis edilmesidir.

İş ilişkileri zaman zaman yavaş ilerleyebilmektedir. Bu nedenle sabırlı olunması ve karşı tarafı rahatsız edecek şekilde ısrarcı olunmaması önerilmektedir.

Yunanlar iş görüşmelerinde oldukça tecrübelidir ve pazarlık yapmayı sevmektedir. Karar verme süreci şirketin en üst düzeyinde gerçekleşmektedir.

Yunanistan'da işadamlarının büyük bir çoğunluğu İngilizce bilmektedir. Toplantı, görüşme veya haberleşme için sunulacak materyallerin hem İngilizce hem de Yunanca hazırlanması hem iletişimi kolaylaştıracak hem de Yunan tarafında bir sempati yaratacaktır. Yazışmalar için de İngilizce sıklıkla kullanılmaktadır. Ancak son dönemde Türkçe de ülkede sempati duyulan bir dil haline gelmiştir.

Yunanlar şahsi ilişkilere önem vermektedirler. Eğlence iş ilişkilerini pekiştiren bir unsur olarak kabul görmektedir.

İhracat ve ithalatçılarımız için diğer bir önemli husus, Yunan mahkemelerinin işleyişidir. Yunan mahkemelerinde açılan bir hukuk davası ortalama 4 yıl sürmektedir. Geç işleyen adaletin ülke ekonomisine yansıyan pek çok negatif etkisi mevcuttur; özellikle sözleşme güvenilirliğinin sağlanamadığı durumlarda uluslararası ticaretin de sekteye uğraması kaçınılmazdır. 2010 yılından bu yana baş gösteren ekonomik krizin etkisiyle, Yunan mahkemelerinde dava sayısı hızla artarken, eleman yetersizliği ve teknolojik eksiklikler nedeniyle davaların karara bağlanması daha da uzun zaman alır olmuştur.

Para Kullanımı

Ekonomik krizin çok önemli bir yansıması da 30 Haziran 2015 tarihinde Bankacılık işlemlerine getirilmiş olan sermaye kontrolü uygulamasıdır. Sermaye kontrolü kapsamında, yurtdışına para çıkışlarına getirilen kısıtlamalar dolayısıyla ithalat bedellerinin ödenmesinde sıkıntılar yaşanmıştır. Sermaye kontrolü kapsamında mevduat sahiplerinin hesaplarından haftalık ve aylık nakit çekme limitleri süreç içerisinde kademeli şekilde artırılmıştır. 2019 yılı Ağustos ayı itibarıyla ülke genelindeki sermaye kontrolleri tamamen sonlandırılmıştır. Ayrıca, yeni banka hesabı açmaya ve mevcut hesaplara yeni hesap kullanıcıları eklemeye ilişkin kısıtlamalara da son verilmiştir.

Sermaye kontrollerinin bir etkisi de ekonomide kredi ve banka kartı kullanımının yaygınlaşması olmuştur. Nitekim hâlihazırda işletmelerde bulunan POS terminal sayısı krizin en derin yaşandığı 2015 yılına göre iki kattan fazla artış göstermiştir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

Yunanistan'a girişlerde umuma mahsus pasaportlar için vize alınması zorunludur. İşadamlarının Yunanistan'dan bir davet mektubu olarak vize başvurusu yapması formalitede kolaylık sağlamaktadır.

Yunanistan'da yaşamak ve çalışmak isteyen üçüncü ülke vatandaşları için 2014 yılında yeni düzenlemeler öngörülmüştür. 1 Haziran 2014 tarihinde yürürlüğe giren 4332/2015 ve 4399/2016 sayılı Kanunlar ile değişik 4251/2014 sayılı Göç ve Sosyal Entegrasyon Kanunu, yabancıların Yunanistan'da çalışma ve ikamet izinlerini yeniden düzenlemektedir. Yeni düzenlemede belli başlı dikkat çekici hususlar; yabancılara verilen ikamet izni sürelerinin uzatılmış olması, önceden yerli firmaların yabancı üst düzey yönetici çalıştırmasına izin verilmez iken, yeni düzenlemede yerli ve yabancı sermayeli firma ayrımının kaldırılmış olmasıdır. Mevsimlik işlerde çalışanlar ve sanatçılar gibi kategoriler, çalışmaya imkân tanıyan geçici izin için Yunan Konsolosluklarına müracaat edeceklerdir. İlaveten 2016 yılı Haziran ayında yürürlüğe giren 4399/2016 sayılı Kalkınma Kanunu ile yatırım faaliyetleri nedeniyle ikamet iznine dair bir takım değişiklikler yapılmıştır.

4251/2014 sayılı Göçmen Kanunu, uygun vize olarak Yunanistan'a giriş yapan üçüncü ülke vatandaşlarına aşağıdaki kategorilerde ikamet izni vermektedir:

- A. Çalışma ve mesleki nedenlerle ikamet izni
 - Bağlı işlerde çalışanlar
 - Özel amaçlı işçiler
 - Yatırım faaliyetleri
 - Nitelikli iş "Mavi kart" sahipleri
- B. Geçici izin
 - Mevsimlik işçiler
 - Balıkçılıkta çalışanlar
 - Sanat grubu üyeleri
 - AB veya AET'ye üye ülkede bulunan bir bağlı ortaklıktan hizmet sunmak üzere gönderilen üçüncü ülke vatandaşları
 - Üçüncü bir ülkede kurulu bir şirket tarafından hizmet sunmak amacıyla gönderilen üçüncü ülkelerin vatandaşları
 - Turizm organizasyonlarının liderleri
 - Yükseköğretim programlarına katılan üçüncü ülke vatandaşı öğrenciler
- C. İnsani ve diğer istisnai nedenlerle ikamet izni
- D. Öğrenciler, gönüllü çalışanlar, araştırmacılar ve mesleki eğitim için ikamet izni

- E. İnsan kaçakçılığı ve göçmen ticareti mağdurları için ikamet izni
- F. Aile birliği için ikamet izni (3. Ülke çalışanlarının aileleri bu gruba girmektedir)
- G. Uzun süreli ikamet izni

Yukarıda yer alan her bir ikamet izni türünde, o ikamet izninin Yunanistan'da çalışma izni verip vermediği ayrıca belirtilir.

4399/2016 sayılı Kanun ile değişik 4251/2014 sayılı Göç ve Sosyal Entegrasyon Kanunu'nun iş adamlarımızı yakinen ilgilendiren "yatırım faaliyeti" suretiyle ikamet izni edinimine ilişkin düzenlemesi kapsamında yatırım faaliyeti, milli ekonomiye pozitif katkı sağlayacak her türlü yeni iş kurma, devralma, yeniden yapılandırma ya da mevcut faaliyetlerin genişletilmesi olarak nitelendirilmektedir. Yatırımcılara ve yöneticilere sağlanan ikamet izni yatırımın aktif şekilde devam etmesi halinde beş yılda bir yenilenir.

Spesifik olarak, söz konusu Kanun uyarınca yatırım faaliyeti nedeniyle ikamet izninden faydalanacak olanlar:

a) Yatırım projeleri kanunen belirlenmiş kriterleri karşılayan Yunanistan'da yatırım yapmak isteyen AB üyesi olmayan ülke vatandaşı yatırımcılar,

b) Yatırım projesini uygulayacak olan AB üyesi olmayan ülke vatandaşı yöneticiler (Üst yönetim, orta yönetim ve proje için gerekli uzmanlar)

c) Yukarıda yer alan yatırımcı ve/veya yöneticinin eşi, 21 yaşını geçmemiş evli olmayan çocukları ile eşlerin ilk derece üst kuşakları (anne-babalar)

Yatırım faaliyetleri için AB Üyesi olmayan ülke vatandaşı yatırımcıya ve/veya yöneticiye sağlanan ikamet izni, Ekonomi ve Kalkınma Bakanlığı'nın Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yatırıma yapılacak pozitif değerlendirme neticesinde gerçekleştirilecektir.

Yatırım faaliyeti: Yeni Kanun'da yatırım sektörü ya da yatırımın yeri konusunda ikamet izni müracaatı için bir kısıtlama yoktur. Yatırıma ilişkin ana kriter, yatırımın ülke kalkınmasına ve ekonomisine katkı sağlamasıdır.

Yatırım maliyeti: Kanun, yatırım projesinin toplam maliyetine ilişkin bir limit belirlememiştir. Bununla birlikte, bu düzenleme çerçevesinde ikamet iznine müracaat eden bir yatırımcının yatırıma 250.000 Euro katkı sağlaması gerekir. Ayrıca, her bir yatırım için yöneticilere verilecek izinler de, yatırımcının yatırıma toplam katkısına göre belirlenmektedir.

Bir yatırım projesi kapsamında, verilecek ikamet izni sayısı en fazla 10 (yatırımcı ve yöneticiye)'dur.

Yatırım Maliyetine Toplam Yatırımcı Katkısı (Euro)	Yöneticilere Verilecek Maksimum İkamet İzni Sayısı
300.000'e kadar	0
300.001- 1.000.000	1
1.000.001- 3.000.000	2
3.000.001-5.000.000	3
5.000.001-10.000.000	4
10.000.001-15.000.000	5
15.000.001-20.000.000	6
20.000.001-25.000.000	7
25.000.001-30.000.000	8
30.000.001- 40.000.000	9
40.000.000 üzeri	10

Yunan Merkezi İdare Genel Sekreterliği'nin bir kararı uyarınca ayrıca, AB vatandaşı olmayan ülke vatandaşlarının, Yunanistan'da 10 yıllığına bir oteli kiralarak işletmek ya da bir turizm tesisini yenilemek ve değeri 250.000 Euro ve üzerinde olmak şartıyla bir anlaşma imzalaması halinde, bu kişilere de 5 yıllık ikamet izni verilmektedir. Bu tip ikamet izinleri, beş yıllık sürenin sonunda gayrimenkul sahipliğinin ya da otel işletme ve yenileme anlaşmalarının devamı halinde uzatılmaktadır.

Öte yandan, 3894/2010 sayılı Kanun uyarınca Bakanlar Kurulu kararı ile "stratejik yatırım" olarak tanımlanan yatırımların kanuni temsilcileri ve yatırım planının uygulanmasını sağlamak üzere çalıştırılacak en fazla 10 kişiye bu mahiyette ikamet izni verilmektedir. Yatırımın stratejik olarak değerlendirilmesini takiben, ikamet izni başvurusu en kısa sürede sonuçlandırılmak zorundadır. Bu takdirde, ikamet izni verilen yabancı çalışanların aile bireyleri de kendilerine eşlik edebilmektedirler. Stratejik yatırımlarda verilecek ikamet izni süresi 10 yıldır. Bu sürenin sonunda ikamet izni süre uzatımı yapılabilir.

Ayrıca, Yunanistan'da 250.000 Euro ve üzeri değerinde gayrimenkul satın alan yabancılara başlangıçta 5 yıllığına ikamet izni verilebilmektedir. Bu süre, gayrimenkul bu kişinin adına tapuda kayıtlı olduğu sürece uzatılmaktadır. Gayrimenkul edinmek suretiyle ikamet izni edinimi halinde, çalışmak yasaktır. Ancak, gayrimenkul edinimi suretiyle ikamet izni için müracaat eden kişi, bir şirkette ortak olabilir.

Resmi Tatiller

Yunanistan'da, Temmuz ayının ikinci yarısı ile Eylül ayının ortası genelde yıllık izin kullanılan dönemlerdir. Ülkede bu tarihler arasında iş yapmanın zor olması nedeniyle, iş adamlarımızın iş gezilerini ve iş bağlantılarını bu dönem öncesi veya sonrasında yapması önerilmektedir. İş hayatının normale dönmesi Eylül ayında Selanik'te düzenlenen uluslararası fuarın ardından olmaktadır. Ayrıca Paskalya (genellikle Nisan ayının ortasına denk düşer) ve Noel dönemlerinde (20 Aralık - 6 Ocak) iş hayatında kesintiler olabilmektedir.

Öte yandan Yunan halkı aşağıdaki resmi tatil günlerini hafta sonları ile birleştirebilmekte ve sene içinde bir kaç kez birer haftalık dönemlerde izin yapabilmektedir.

Ülkenin Resmi Tatil Günleri-2020

- 1 Ocak - Yeni yıl
- 6 Ocak - Epiphany – Ortodoks Yılbaşı Tatili
- 2 Mart - Kathara Deftera (Her yıl değişmektedir)
- 25 Mart - Bağımsızlık Günü
- 17-20 Nisan - Paskalya (Her yıl değişmektedir)
- 1 Mayıs - İşçi Bayramı
- 8 Haziran - Kutsal Ruh 50. Günü (Her yıl değişmektedir)
- 15 Ağustos - Assumption Günü (Meryem Ana'nın Ölüm Günü)
- 28 Ekim - Ohi (Hayır) Günü
- 24-25 Aralık - Noel arifesi ve Noel
- 26 Aralık - Noel'in İkinci Günü
- 31 Aralık - Yeni Yıl Arifesi – Yarım Gün

Yunanistan'da hafta içinde devlet daireleri yazın 07.30-14.30 kışın ise 08.00-15.00 saatleri arasında çalışmakta, cumartesi ve pazar günleri mesai yapılmamaktadır. Özel şirketlerde mesai saatleri 09.00-17.00 arasındadır. Pazar günleri ise, büyük marketler dâhil olmak üzere tüm özel kuruluşlar için hafta sonu tatilidir.

Hafta içinde Salı, Perşembe ve Cuma günleri küçük ve orta boy işletmeler 08.30-15.00 ve 17.30 – 20.30 saatleri arasında çalışmaktadır.

Bankalar, hafta içi 08.00-14.00 saatleri arasında müşteri hizmeti sunmaktadır.

Yerel Saat

Yunanistan'ın saat dilimi UTC +2.00'dir. Yaz saati uygulaması ile UTC +3.00 olmaktadır.

5. Şirket Kuruluşu ve İş Yapma ile ilgili Bilgiler

Şirket Kurma Prosedürü

Dünya Bankası tarafından her yıl hazırlanan İş Yapma Raporu 2020'ye göre, Yunanistan iş yapma kolaylığı bakımından 190 ülke arasında 79. sırada yer almıştır. (Yunanistan geçen yılki raporda 67. sırada yer almakta idi.) (Türkiye'nin iş yapma kolaylığı sıralaması 33'tür.)

190 ülkede iş yapma kolaylığı üzerine hazırlanan İş Yapma Raporu'nda Yunanistan'a ilişkin bazı veriler aşağıda yer almaktadır:

Dünya Bankası İş Yapma Raporu	2019	2018
İş yapma kolaylığı	79	67
Şirket kurma	11	37
İnşaat ruhsatı	86	58
Elektrik temini	40	76
Kredi alma kolaylığı	119	90
Vergi ödeme	72	65
Azınlık yatırımcıyı koruma	37	43
Dış Ticaret	34	29
Sözleşmelerin uygulanabilirliği	146	13
İflas prosedürü	72	57

Kaynak: Dünya Bankası

2011 yılında yaptığı bazı düzenlemelerle yabancıları yatırımları artırmayı hedefleyen Yunanistan, one-stop-shop adı verilen tek merkezden müracaat sistemini kurmuştur. Bu şekilde, kurulacak şirket türüne göre yatırımcıların ticaret odası, noter ya da Vatandaşlık Hizmetleri Merkezlerinden (KEP) herhangi birine yapacakları müracaatla işlemin devamının o birim tarafından takibini uygulamaya koymuştur.

Yunanistan'da gerek yerli, gerekse yabancı yatırımcılar şirket kurma veya kendi işyerlerini açma hakkına sahiptirler. Milli güvenlik nedeniyle bazı adalarda ve sınır bölgelerinde arazi alımında ve AB vatandaşları dışındakilere madencilik, denizcilik ve hava taşıma, basın-yayın hizmetleri konusunda kısıtlamalar devam etmektedir. Yunan mevzuatı genel hükmü ülkemiz açısından da geçerli olup, %100 Türk sermayeli şirket kuruluşuna cevaz vermektedir.

Yunan mevzuatı kapsamında belli başlı yatırım türleri, tamamı yabancı sermayeli şirket kurmak, şube açmak, bir başka girişimci ile birlikte ortak girişim sözleşmesi çerçevesinde faaliyet göstermek ya da bir ortaklık kurmak şeklindedir. Yunanistan'da kurulmuş Türk sermayeli bir şirket, bütün ortakları Türk olsa bile Yunan şirketi statüsünde olup, Yunan mevzuatına tabidir.

Yabancı yatırımcılar Yunanistan'da doğrudan yabancı sermayeli bir şirket kurmak istediklerinde genel olarak; Limited, Anonim ya da Özel Sermayeli Şirket (IKE) kurmak ya da 3. ülkedeki mevcut bir şirketin Yunanistan'da şubelerini açmak yollarından birini tercih etmektedirler. Ticari amaçlı bir şirket kuruluşu, bu şirketin Ticaret Siciline kaydı ile tamamlanmakta, böylece şirket tüzel kişilik kazanmaktadır.

Şirket Türleri

Anonim Şirketler (Company Limited by Shares – A.E): Anonim şirketler, Yunan mevzuatında halen yürürlükte olan değişik 2190/1920 Sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. İlgili Kanun uyarınca Anonim şirketler ticari hükmi şahıslardır ve hissedarlarına dağıtılan kâra katılma hakkı vermektedir. Bununla birlikte, hissedarların sorumluluğu hisseler üzerinde gösterilen sermayeye yaptıkları katkı payı ile sınırlıdır.

Anonim Şirketlerde asgari sermaye miktarı 25.000 Euro'dur. Ancak faaliyet konusuna bağlı olarak kuruluş sermayesi miktarı artış gösterebilmektedir.

Tek hissedarlı anonim şirket kurmak, istisnai de olsa, mümkündür.

Anonim şirket kurucu ortağı gerçek ya da tüzel kişi olabileceği gibi, yerli ya da yabancı da olabilir. Anonim Şirketin yabancı hissedarlarının Yunanistan'da vergi numarası alması gerekmektedir. Şirket, Yönetim Kurulu ve Ortaklar Genel Kurulu tarafından idare edilir. Şirket Yönetim Kurulu'na Avrupa Birliği üyesi olmayan bir ülkeden üye atanabilmesi için, bu kişinin Yunanistan'da ikamet izni bulunması önkoşul olarak aranmaktadır. Ayrıca, yabancı müdür ya da temsilcinin ilgili vergi dairesine kayıtlı, bir vergi numarası edinmesi gerekmektedir. Anonim şirketlerde en az 2 denetçi bulundurma zorunluluğu vardır.

Şirket kuruluşu için, Şirket Ana Sözleşmesi'nin Noter tarafından tasdik edilmesi gerekmektedir. Anonim Şirketler one-stop-shop sertifikasına sahip noterlerde kurulurlar ve Noterler tarafından Ulusal Ticari Sicili (GEMI)'nde kayıt ettirililer.

Limited Şirketler (Limited Liability Company – E.P.E): Limited şirket, Yunan mevzuatında değişik 2390/1955 sayılı kanunla düzenlenmiş, daha ziyade küçük ve orta ölçekli kuruluşlar için öngörülmüş şirket tipidir. Limited şirketlerde sınırlı sorumluluk esası geçerlidir.

Yunanistan'da bir limited şirket tek ortaklı olarak da kurulabilmektedir. Limited şirketlerde minimum kuruluş sermayesi şartı bulunmamaktadır. Bu çerçevede kuruluş sermayesi sembolik 1 Euro dahi olabilmektedir.

Limited şirket, şirket ana sözleşmesinin one-stop-shop rolündeki noter huzurunda tasdiklenmesi ve ana sözleşmenin noter tarafından Ulusal Ticaret Sicili (GEMI)'ne tescilli ile kurulmaktadır. Limited şirketler, ortaklar kurulu ve müdür/müdürler tarafından yönetilir. Limited şirketlerde şirket ortağının yabancı gerçek ya da tüzel kişi olması ya da müdür ya da temsilcilerin yabancı olması halinde, bu kişilerin ilgili vergi dairesine kaydolarak, vergi numarası alması zorunludur. Aynı şekilde AB üyesi olmayan ülke vatandaşlarının Limited şirket müdürü ya da

temsilci atanabilmesi için Yunanistan’da ikamet etme hakkını kazanmış olması gerekmektedir. Bu, yabancı kişinin müdür olarak atanmasından önce gerekli olan bir önkoşuldur.

Özel Sermayeli Şirket (IKE): Yukarıdaki şirket tiplerine ilaveten Yunanistan’da son dönemde Özel Sermayeli Şirket (IKE) olarak adlandırılan yeni bir şirket tipi 4072/2012 sayılı Kanun ile yürürlüğe girmiştir.

IKE adı verilen bu şirket özel sermayeli şirket olup şirket hisselerinin halka arzı söz konusu değildir.

Bu şirket, minimum sermaye zorunluluğu olmaksızın ve çok hızlı bir şekilde kurulabilmektedir. Şirket kuruluş maliyetleri ve işletme masrafları diğer şirket türlerine göre daha düşüktür.

IKE türü şirketler, tarafların tercih etmesi durumunda noter senedine gerek olmaksızın özel bir belge ile de kurulabilmektedir. Böylece Noter işlem masrafları da bertaraf edilebilmektedir.

IKE’ler, ilgili Ticaret Odalarında şirket kurulumu hizmeti veren “one-stop-shop”larda ya da one-stop-shop sertifikalı Vatandaş Hizmet Merkezleri (KEP)’nde kurulabilmektedir.

Şubeler: Yunan mevzuatı uyarınca, bir yabancı şirketin Yunanistan’da şube açması mümkün olup, yabancı bir Anonim şirketin Yunanistan’daki şubesi 2190/1920 sayılı kanun uyarınca anonim şirket şubesi, yabancı bir limited şirketin şubesi ise 3190/1955 kanun uyarınca limited şirket şubesi olarak Ticaret Siciline kaydedilir.

Şubeler, yetkileri ve yükümlülükleri bir vekâletname ile düzenlenen Şube temsilcileri tarafından idare edilir. Şube temsilcileri yabancı kişilerden atanabilir, ancak bu durumda yabancı kişinin Avrupa Birliği dışında bir ülkeden olması halinde Şube temsilcisi atanmadan önce ikamet ve çalışma izni alınmış olması gerekir. Şube temsilcisi ayrıca ilgili vergi dairesine kayıtla bir vergi numarası almak zorundadır.

Şubeler, finansal ve hukuki olarak yabancı şirkete bağlıdır. Şubelerin kendi tüzel kişilikleri olmadığından, faaliyetlerini bağlı oldukları yabancı ana şirketin namı ve hesabına yaparlar. Şubelerin faaliyet konusu bağlı oldukları ana şirketin faaliyet konusu ile aynıdır, ancak şube temsilcisinin yetki belgesinde bu konuda sınırlamalar getirilebilir.

Sigorta

AB’de olduğu gibi Yunanistan’da da sigorta şirketleri, sigortalılara karşı yükümlülüklerini yerine getireceklerini garantileyen kurumsal bir çerçeve içerisinde faaliyet göstermektedir.

Avrupa Birliği’nde faaliyet gösteren sigorta şirketlerinin finansal işleyişi ve denetimi amacıyla 1.1.2016’dan itibaren yürürlüğe giren Solvency II (Sigorta ve reasürans faaliyetlerinin üstlenilmesi

ve uygulanması) düzenlemeleri, 4364/2016 sayılı Kanunla (Resmi Gazete A'-13 / 5.2.2016) Yunan yasalarına dahil edilmiş olup, ülke mevzuatının temelini teşkil etmektedir.

Sigorta Şirketleri Derneği EAEE'nin 2019 yılında yayımladığı 2018 yılı verilerine göre; 2015 yılında 62 olan sigorta şirketi sayısı 2017 yılında 55'e, 2018 yılında ise 53'e düşmüştür.

2018 yılında kaydedilen toplam 4,1 milyar avro sigorta priminin 1,9 milyar avrosu hayat sigortası, 2,2 milyar avrosu hayat dışı sigortalardan ibarettir. Sektörün 2018 yılında GSYH'ye katkısı %2,2 olurken, sektöre yapılan toplam yatırımlar 14 milyar avroya yaklaşmıştır.

Bankacılık Mevzuatı

4261/2014 sayılı Kredi Kurumları Hakkında Kanun ile, Avrupa Konseyinin 2013/36/EC sayılı Direktifi Yunan mevzuatına dercedilmiş olup, sözkonusu Kanun, kredi kurumlarının kuruluşunu, faaliyetlerini ve denetimini düzenlemektedir.

Yunan bankacılık denetim sistemi, esasen Basel kurallarını temel alan Avrupa Birliği mevzuatından uyarlanmıştır.

Özellikle, 4261/2014 sayılı Kanun ve 2661/2012, 2630/2010, 2634/2010, 2635/2010, 2588/2007, 2589/2007, 2590/2007, 2646/2011, 2592/2007, 2645/2011, 2594/2007 ve 2595/2007 sayılı Yunan Merkez Bankası Kararları sistemin denetimini gerçekleştirmekte, 2577/06, 2595/2007 ve 2597/2007 sayılı Yunan Merkez Bankası Kararları ise İç Denetim Sistemini düzenlemektedir.

281/5/26.3.2009, 285/6/2009 ve 290/12/2009 sayılı Bankacılık ve Kredi Komitesi kararları ise, karapara aklama ve mali suçlara ilişkin çerçeve düzenlemeleri içermektedir.

4514/2018 sayılı Kanun ise, 2014/65/AB ("MiFID II") sayılı AB Direktifini Yunan bankacılık sistemine uyarlamış olup, yatırım bankacılığı hizmetlerini düzenlemektedir.

Takipteki Krediler Kanunu(Non-Performing Loans Law) olarak bilinen 4354/2015 sayılı Kanun ise ödenemeyen kredilerin tahsiline ilişkin düzenlemeler getirmiştir.

Yunanistan Merkez Bankası, bankacılık sektörünün düzenleyici otoritesidir.

Yunanistan'ın Euro kuşağında yer almasından dolayı, Yunan Merkez Bankası Eurosistem'in de üyesidir. Yunan Merkez Bankası Başkanı Avrupa Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun üyesidir. Avrupa Bankacılık Birliği mevzuatına göre, Avrupa Merkez Bankası özelinde Tek Denetim Mekanizması Yunan bankalarının denetiminden sorumludur. Ayrıca, halen ülkenin borsada işlem gören dört bankası, National Bank of Greece, Alpha Bank, Piraeus Bank ve Eurobank, Yunan Sermaye Piyasası Komisyonu'nun da denetimine tabidir.

Yunan Merkez Bankası, Eurosystem üyesi olarak Euro bölgesinde para politikasının oluşturulmasına katılmakla ve ülkedeki uygulaması ile sorumludur. Euro bölgesindeki para politikasının temel amacı fiyat istikrarını sağlamak olduğundan, Yunanistan Merkez Bankası'nın Eurosystem içindeki kilit görevi de, Euro'nun satın alma gücünü korumaktır.